

de tota manera ens pot servir de bon testimoni del que es considerava llengua normal i antiga en la Val·lència del S. xv; segueix així en els escriptors valencians i tortosins moderns: «y somnolent *acamina* ---», Bodria (*Llibret de Recorts*, BDLIC vi, 272), «són gracioses en lo parlar, vestir, *acaminar* y en tot», «*acamina* que *acaminaràs*, tira que te tira carretera amunt, arriben a la venta de Prat de Comte ---», Vergés i Paulí (*Espurnes* v, 17, i de nou p. 22). *Caminada*. *Caminador*, -adors, -adores. *Caminant* [S. xv]. *Caminera*.

Encaminar [fi S. xv]; *encaminador*, *encaminament*. *Descaminat* [Muntaner]; i el modern *descaminar-se*, avui més general *desencaminat* [1571] i *desencaminar* tr. (un *descaminar* tr. a penes ha existit); *desencaminador*. Cpt. de *camí-ral*: *camí-raler* (localment per *caminer*).

Els pallaresos *caminal* (Tírvia) i *camial* (Vall d'Àneu) que ens documenten Krüger (*Hochpyr*. A II, 97), Violant i altres per a estris de la llar usats per cuinar-hi o fer-hi foc damunt, no tenen res a veure amb *caminal* 'mena de camí' (amb el qual identifica AlCM, § 5) ni amb el celto-romànic CAMMINUS, sinó que vénen del greco-llatí i llatí clàssic CAMINUS, d'on l'it. *camino* 'forn, xemeneia', fr. *cheminée* (> cat. *xemeneia*, etc.): interessant supervivència d'un enorme arcaisme, que en català sobrevisqué només en aquest racó de l'Alt Pallars. Altrament el mateix derivat *caminal*, -au, el va mantenir una extensa àrea del S., E. i NE. de França amb el mateix sentit de 'capfoguer' (en part 'llar') i es manté encara en diversos parlars gascons, roergats i franco-provençals, com a la Gironda (La Teste) i el Roergue-Carcí (si bé en algun altre punt occità envaï per la contaminació de la *cb*-de l'afrancesat *chemineyo*), FEW II, 138a-b, § 2.

El fet interessant fonèticament és que a la Vall d'Àneu aquest mot degué haver-s'hi arrelat ja en el basco-romànic indígena d'allà a l'Alta Edat Mitjana, car solament així s'explica la pèrdua de la -n- de *caminal*, en la forma *camial*, semblant a l'evolució fonètica del gascó, del contigu aranès, i del basc; veg. les lleis que vaig demostrar, i els fets toponímics i residuals aplegats junt amb aquest, en els E. T. C. I, 125.

¹ Tots dos en el cap. 133 i comprovats en l'ed. prínceps; Riquer (pp. 369 i 370) imprimeix infidelment, posant que en el segon passatge és a *caminar*, com si fos construït amb una preposició a (que sobriaria pel sentit i desdii de la construcció del paràgraf); i creient segurament en el primer que la -a de *dia* i la -a de *acaminar* són una repetició, elimina aquesta sense escrúpols.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *camí-ral*, *caminàs*, *camí caminant*, *caminal*, *caminoi*, *caminer*, *caminera*, *caminar*, *acaminar*, *camিনada*, *caminador*, *caminadors*, *caminadores*, *caminant*, *caminera*, *encaminar*, *encaminador*, *encaminament*, *descaminat*, *descaminar-se*, *desencaminat*, *desencaminar*, *desencaminador*, *camí-raler*, *caminal* i *camial* 'estris de la llar usats per cuinar-hi'.

Camial, V. *camí* *Camiar*, V. *canviar* *Camilina*, V. *camamilla* *Camilla*, castellanisme per *llitera* (V. DCEC, s. v. *cama* 1) *Camillaire*, V. *caramella* *Camiller*, id., i, com a porta-llitera, és derivat del castellanisme *camilla* *Camilleres*; V. *caramelles* *Camíllonga*, V. *cama* *Caminada*, *caminal*, *caminant*, *caminar*, *caminàs*, V. *camí*

CAMIÓ, del fr. *camion*, mot d'origen desconegut. □ 1.ª doc.: 1904, NOLLER.

«Pilar digué al lacai: —Trafalgar, 10; i el cotxe arrencà, avançant penosament per les llargues corrues de *camions*, carros i tramvies que emplenaven l'empedrat d'aquella ampla arteria barcelonina», *Pilar Prim*, cap. 16, ed. Gili, p. 310. Manca encara en els nostres diccs. del tombant del segle (Lab. 1888, Bulbena, Vogel). En francès no sols no és un mot recent, sinó que ja havia format diversos derivats abans del segle passat, i fins sembla que ja n'hi ha alguna aparició medieval.

DERIV.: *Camionada*. *Camionatge*. +*Camioneta* no és menys usual que el seu model i sinònim francès *camionnette*. +*Camioner*.

Camíollo, V. *camisa* *Camionatge*, *camioner*, etc., V. *camí* *Camis*, V. *camisa*

CAMISA, del II. tardà CAMISIA, mot emparentat amb l'a.-al. ant. *hemidi* (avui *bemd*), ags. *comes*; el mot apareix estès des del bell principi de l'Edat Mitjana en una sèrie de llengües europees occidentals i circum-mediterrànies —germànic, cèltic, i poc més tard llatí i grec, i fins àrab— i amb tot i que estem lluny de tenir aclarit de quina procedeix en definitiva, i ni tan sols és segur que es basi en una arrel indoeuropea, sembla que al llatí li va arribar des de la Gàl·lia, i que en tot cas són la germànica i la cèltica les famílies on en trobem representants més antics; el mot masculí *camis* 'alba sacerdotal', també català, i comú amb altres llengües al Nord, Orient i Sud de la nostra (francès i occità antics, italià, mossàrab i grec), és tan antic com l'altre, és segur que sempre es va accentuar en la *a*, i aquesta duplictat d'accentuació ve ja des dels orígens, i deu constituir un dels nusos decisius de la qüestió, si bé fins ara ha dificultat més que no facilitat l'orientació del problema. □ 1.ª doc.: *camisa*, 1204, i en textos de Catalunya però més llatins que catalans, des de 994; el masculí *camisos* en plural, ja 854, 996, etc., i en català pur, *camis* des de 1299, i junt amb *camisol*, des de Muntaner.

En textos en català el tenim ja sovint en escriptors del S. XIII, Jaume I, Desclot, Lluïl, *Costums de Tortosa*: «Faem-li ligar la nafra ab un tros de *camisa* de un escuder», Jaume I, *Cròn.*, 220; «abrigat ab son mantell, en *camisa*, ell [Pere el Catòlic] se n'entrà en aquella cambra» (de Maria de Montpeller, en la nit de la felicitat estratègia), *Desclot*, § 4. Sovint la de dona: «Tot hom reya de la cota d'armes de Curial, veent que era *camisa* de dona», *Curial*, *NCl*. I, 42; «per ma fe, madama, si vós en *camisa* stàveu gi-